

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Egressy-utca 27-ik sz. a' (I-ső kör), a Lux-féle házban van, hová a lap ugy szellemi, mint anyagi részét illető minden közlemény intézendő.

BÁCSKAI ELLENŐR.

Társadalmi, közművelődési, szépirodalmi és közigazgatási közlöny.

Előfizetési díj:

Helyben házhoz hordva és vidéken postán küldve:
Egész évre . . . 6 frt — kr
Félévre . . . 3 frt — kr
Negyedévre . . . 1 frt 50 kr

Egyes szám ára: 10 kr

Megjelenik hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Csak bérmentes levelek fogadtatnak el s kéziratok nem adatnak vissza.

Háromhasábos nyilttér sora 20 kr.

Magyar színészet a délvidéken.

A magyar nemzet halás elismeréssel tartozik a magyar színészetnek, mely mint kulturális tényező mindig kiváló nemzeti feladatot teljesített.

Volt idő, mikor a nemzet kétségbeesetten, reményvesztetten kesergett a szép mult felett, mikor bilincsbé volt verve nyelvünk, szabadságunk; azok a kiéhezett, kifáradt s legtöbbször lenézett színészek élesztgették bennünk a reményt, hogy lesz még egy jobb jövő; hirdették nyelvünket, énekelték dalainkat, hogy a nemzet fájó sebéit gyógyítsák. Apostolokként vándoroltak városról-városra; korcsmákban, kocsiszínekben emeltek oltárt Thaliának, mely bár szinehagyott, rongyos ponyvából állott, de lelkesedést, hazaszeretetet hirdettek a szegényes falak között.

A nemzet sorsa felett örökös Gondviselés azonban jobbra fordította sorsunkat; ismét szabadon művelhetjük nyelvünket; a szabadság közös kincsévé lett a haza minden polgárának; de azért a magyar színészet feladata nem szűnt meg.

A magyar színészet ma is fontos, kulturális tényező; ma azonban ama feladata, hogy a csüggedő hazafiak lelkesedését élesztgesse, megszűnt ugyan, de egy másik, nem kevésbé fontos feladat áll előtte s ez, hogy a haza nem magyar ajku lakóit a magyar szó varázsával meghódítsa.

A magyar szó az utóbbi időben örvendetesen terjed mindenfelé; terjed ugy a délvidéken, mint a nem egészen magyar ajku szerb városokban s érte való tekintetből mi helyesljük Pázmány Dénes országos képviselőnek a színművészeti kiadások parlamenti tárgyalásánál eme felszólalását:

„Színművészeti kiadás címén 392.000 forint van előirányozva budgetünkben, ez a meglehetősen nagy összeg nincsen helyesen felosztva, mert míg a fővárosi szubvencionált színházak az állambudgetben 350.000 frtnyi dotációt kapnak, addig a vidéki színészet igen mostohán részesül állami segélyben, pedig a színészet, különösen a vidéki színészet, Magyarország igen nagy nemzeti kulturmissziót teljesít. (Ugy van! a bal- és szélső baloldalon.) Mert hiába hozunk mi törvényeket a népoktatásról, a magyar nyelv terjesztéséről; gondoskodnunk kell arról is, hogy a felnőttek és azok, akik ifjú korukban a magyar nyelvben kellő oktatást nem nyerhettek, mintegy szórakozva, rokonszenvet kapjanak a magyar nyelv iránt, irodalmunk kincseit eltulajdonítsák és így magyar emberekké váljanak nyelvünkben is.“ Tagadhatatlan hogy e téren a legjobb szolgálatot a magyar színészet nyújthatná.

Mennyire megváltoznék annak a délvidéki szerb népnek a véleménye rólunk, ha egy-egy kiválóbb népszínműben eléje állítanók magyar népünk szokásait, viseletét; történelmi darab-

jainkkal lelkesítenénk hazánk története iránt s felébresztenénk benne azt a tudatot, hogy mindnyájan testvérek vagyunk s e hazának története mindnyájunké.

Szóval a színészet közelebb hozna bennünket egymással; mert a szerb ajkuak, különösen a városok értelme- sebb elemei, nem ellenségei a magyar színészetnek, a minék már többször jelét adták azzal is, hogy tömegesen pártolták a magyar színészeket.

Ép azért nagyon kívánatos, hogy a délvidék egyes részein a magyar színművészet terjesztése érdekében, történjék valami és ezzel együttesen a vidéki magyar színészet ügye gyökere- sen rendeztetnék.

Törvényhatósági közgyűlés.

(Második nap.)

Mamuzsich Lázár polgármester elnökle-
te alatt a következő nevezetesebb tárgyak for-
dultak elő:

Olvastatott a tanács javaslata a Szt. György és Szt. Rókus külvárosi templomok kiépítése iránt. A közgyűlés határozatilag ki-
mondotta, hogy a honfoglalás ezeréves öröm-
ünnepének megőrzése alkalmából a Szt. György és Szt. Rókus külvárosokban 1893 és 1894 években két új templomot épít, ez-
okból utasítja a tanácsot, miszerint a két
templom terveinek beszerzése végett közze-
teendő pályázat föltételei, a templomok nagy-
sága s a megkívántató kiadások mikénti fe-
dezése iránt kimerítő javaslatot készítsen s
azt a jövő rendes közgyűlés elé terjessze.

Olvastatott a tanács javaslata a vágóhid
berendezéséhez szükséges építkezések tárgya-

A „BÁCSKAI ELLENŐR” TÁRCÁJA.

Radetzky.

Két országromboló vihar fenyegette e században elsőpréssel az osztrák birodalmat s ha Ausztria és a Habsburg dynastia még szerepel a történelemben, ezt java részben annak a katonának köszönheti, a kinek ércbe öntött lovas-szobrá f. hó 24-én, vasárnap Bécsben leleplezték. A dynastia és az osztrák császárság e napon nem csupán egyik legjelesebb osztrák hadvezérének emléke iránt róttá le a kegyelet adóját, hanem emlékünnepet ült azért, hogy ezt tehetni megadatott neki.

Radetzky tábornagy egyike amaz osztrák hadvezérének, kik nem voltak soha népszerűtlenek vagy gyűlöttek előttünk, magyarok előtt, mert bár a szabadságunkat eltipró Ausztria szolgálatában állott, nem harcolt ellenünk, sőt rokonszenvvel viseltetett irán-
nyunkban. Mikor a magyar szabadságharc hőseit leverték orosz segítséggel, Radetzky tábornagy, ki akkor Lombardia teljhatalmu kormányzója és katonai parancsnoka volt, főhadiszállásáról tiltakozott Haynau magyarországi kegyetlenkedései ellen.

Mikor pedig Bécsben nagy katonai ta-

nácskozásra gyűltek össze, hogy mítettők le-
gyenek az elfogott magyar honvédséggel, Ra-
detzky azt ajánlotta, hogy a magyar honvéd-
séget tartsák meg mint taktikai egységet és
eskessék meg őket a megkoronázandó király
iránti hűségre. Radetzky éles eszével tehát
már akkor belátta, hogy Magyarországgal
szemben csakis a kiengesztelődés politikája
lehet helyes.

A szobor leleplezési ünnepély a király, az uralkodóház tagjai, a Bécsben időző fejede-
lmi személyiségek, a katonai és polgári méltóságok és ezekre menő sokaság jelenlé-
tében délben 12 órakor ment végbe. A disz-
sátorban a katonai és polgári méltóságok, köztük gróf Szapáry Gyula miniszterelnök, Josipovich Imre és ifj. Szögyény-Marich László miniszterek, gróf Khuen Héderváry Károly horvát bán és az udvari főméltóságok és tisztviselők gyűltek össze. Ott volt Radetzky négy dédunokája is, valamint a Radetzkyvel rokon gróf Wenekheim család tagjai. [A ma-
gyar főrendiház és képviselőház tagjai külön emelvényen foglaltak helyet, együtt az osztrák urak házában tagjaival. A díszes és Bécsben ritkán látott magyar ruhák általános feltűnést keltettek, annál is inkább, mert magyarjaink az emelvény első sorait foglalták el, míg az

osztrák urak házában tagjai a hátsó sorban huzódtak meg.

Az ünnepély színhelyén a szobor-bizottság élén Albrecht főherceg üdvözölte a királyt. A lepel lehullásakor a felállított katonai csapatok sortűzet adtak. Ezután Belopotoczky tábori püspök beszélt a szobrot, mire a szobor-bizottság jegyzője egy okirat felolvasásával átadta azt Bécs város, illetőleg a bécsi polgármester oltalmába. Ezután a király megnézte a szobrot s végül a felállított 1848 49-iki veteránokat tekintette meg, végül az összes csapatok a Radetzky-induló hangjai mellett vonultak el a király előtt s ezzel az ünnepély véget ért és a király kíséretével együtt eltávozott.

Radetzky János József 1766-ban született Csehországban, apja, Radetzky Péter gróf, cs. k. kapitány trzebnitzi birtokán, anyja Bechyncz Mária bárónő volt. A bécsi Tereziánumban neveltetvén, 1784-ben a sopron és vas megyei svábokból toborzott „Gróf Caramelli” vertesezredbe lépett s eleinte Gyöngyösön állomásozott, hol még e század hatvanas éveiben egy négyszögletes vastag asztalt mutogattak, melynél a többi tiszteket együtt az ottani nagyvendéglőben étkezett s melybe a fiatal kadet egy alkalommal nevét

ban megtartott árlejtés jóváhagyása iránt. — A közgyűlés a beérkezett ajánlatok közül a vízvezeték bevezetésére Silberbeng J. szegedi cég ajánlatát — petroleum motorral — 5223 frt 82 krnyi vállalati árban; a kerítés fal és viztorony kiépítésére nézve pedig Bleszák András 11% árengedményét, vagyis 4308 frt 80 krnyi vállalati ajánlatát fogadta el. Az építkezési költségek az iskolák építésére kölcsönvett és megtakarított összegből lesznek fedezendőek.

Olvastatott a tanács javaslata a Gabrics-töltésen elvonuló mű-ut kijavítása tárgyában elartott árlejtés jóváhagyása iránt. — A közgyűlés Basch Mihály ajánlatát mint előnyösebbet fogadta el s azt az árlejtési feltételek értelmében köbméterenkint 11 frt 20 kr. vagyis 1938 frt 94 kr. vállalati árban jóváhagyta.

A törvényhatósági bizottság a magyar történelmi társulat céljaira — azon esetre ha már alapító tagja nem lenne — 100 frt alapító díjat, továbbá Valkány községnek rom. kath. templom építésre 25 frtot, ugyszintén az ó-becsei ágost. evang. hitközségnek is templomépítésre 25 frt segélyt szavazott meg.

Olvastatott Völgyi Lajos óvónak kérvénye első osztályu templomi zenésze leendő elöléptetése iránt. A közgyűlés Völgyi Lajos óvónak a templomi zenekarba beosztott ki-segítő zenészek — kivételesen — 300 frt évi díjat szavazott meg olyképpen, hogy ezen összeg nyugdíjaztatása alkalmával számításba nem jöhet.

Olvastatott Mamuzsics Antal, özv. Mihalik Györgyné és 58 éves leányának kérvénye segélyezés iránt. A közgyűlés tekintettel azon körülményre, hogy a városi gyámház annyira tulsufolva van, miszerint oda már elhelyezni gyámoltakat nem lehet mind a három folyamodonak fejenkint havi 5—5 frt segélydíjat szavazott meg.

Olvastatott Liszák József és társai hentes iparosoknak kérelme az 1891. évi 213 sz. a. elfogadott „husvágási szabályrendelet“ 1-ső §-nak módosítási tárgyában. Tekintettel azon körülményre, hogy az 1888. évi VII. t. c. 14. §-sa értelmében ott, hol a husfogyasztás jelentékeny, a szarvas marha és egyéb le-

vágásra szánt állat csak közvágóhídon végezhető; — ennél fogva kérelmükkel elutasítottak.

A közgyűlés a katona tiszti lakásokra nézve a szerződést csak f. év július 24-ik rendeli megkötöni s utasítja a tanácsot, hogy a háztulajdonosokkal olcsóbb bérszerződést kössön esetleg más alkalmas lakásokat béreljen ki.

A közgyűlés Provischel Ferenc városi toronyóra ápolónak 69 frt 60 krnyi évi nyugdíjat szavazott meg. (Jó lesz egyuttal a régi toronyóra szerkezetét is penzióba helyezni.)

A közgyűlés — az 1892—94 évekre — az ipariskolai bizottságba egyhangulag a következő iparosokat választotta:

Futó György cipész, Tumbász Marián borbély, Vörös Ignác kőműves, Polyákovics Antal papucsos, Hicsik András kalapos, Andrassy Kálmán szijgyártó, Kovács István csizmadia, Németh Mihály mészáros, Holcz Imre harisnyakötő, Reiff Antal asztalos, Hacker Lipót szabó, Vida György bognár, Lendvay Antal szűrszabó, Molnár Antal ács, Rukovina Ernő sütő, Czeiszner Gyula ékszerész, Bitterman József nyomdász, Rukovina Nándor bádogos, Mayland György kádár, Német Péter órás, Vidákovics János mézesbábos, Keller István géplakatos, Pausics János kötélgyártó, Bartek Károly rézműves, Bauer Ignác kár-pitos, Imrics József késes, Nagy Péter kovács, Sztipits Péter rostás, Matkovics Rókus magyar szabó, Nagy Mihály asztalos, Krécsi György könyvkötő, Sturcz Béla fodrász, Vojnics Z. Máté papucsos, Sonnenberg Salamon szabó, Kuthy György mészáros és Richter József harisnyakötő.

Olvastatott a tanács javaslata a Bercsenyi, Kazinczy és Damjanich utcák aszfalt járda szélességének kibővítése valamint a csokonai tér gyalogjárójának aszfalt burkolattal való ellátása tárgyában. A közgyűlés a járdák szélességét 1. 70 cm. szélességben állapította meg, a csokonai tér gyalog járdáinak aszfalttal való burkolását pedig elrendelte.

Több tárgy nem lévén az ülés feloszlott.

Helyi és vidéki hírek.

— Császka György kalocsai érseknek Szabadka város küldöttsége a diszpolgári oklevelet — mint jeleztük — vasárnap d. e. az érsek nevenapján (budapesti lakásán) nyújtotta át. A küldöttséget Mamuzsich Lázár polgármester vezette, tagjai voltak: Vojnich Félix főjegyző, dr. Antunovich József orszg. képviselő, Mamuzsich Mátyás prépost, Varga Károly, id. Frankl István és Sziemburger Károly városi képviselők. Az érseket Mamuzsich Lázár polgármester üdvözölte. Szabadka város — így szolt — a kalocsai érseknek az árvák és szegények iránti határtalan bőkezűségét akarta méltányolni, midőn őt a város diszpolgárává megválasztotta. Erre Vojnits Félix főjegyző felolvasta a gyönyörű művü fehér bőrbe kötött diszpolgári oklevelet melynek első lapján Szabadka város zománcszinü cimere, hátsó lapján pedig Császka főpapi cimere látható. Az érsek meleg szavakkal köszöntö meg a kétszeresen kedves névnapi üdvözlöt. Kijelentette, hogy azzal akarja megérdemelni a diszpolgári oklevelet, hogy részt vesz és közreműködik Szabadkának minden kulturális törekvésében. Az érsek ezután barátságosan elbeszélgetett és azt mondta, hogy alig várja az időpontot, a mikor a szabadkaiakat meglátogathatja. — Isten hozza a nemeslelkü főpáztort mielőbb körünkbe!

— A budapesti szerb püspökség adminisztrátora. Tévesen közölték a lapok, hogy a budai püspökség adminisztrációjával Telecsky Platon bercsini archimandrita bizatott meg. Mint bennünket Ujvidékről értesitenek, a pátriárka a budai püspökség ideiglenes kormányzását Petrovics Geraszim proto szingyelre, a karlócai teológiai főiskola igazgatójára bizta. Petrovics bácskai földink, martonosi születésü és a zombori szerb tanítóképzőnek több évig volt tanára. Tökélesen beszél magyarul, hazafias szellemü szerb pap.

— Buzaszentelés. A szent Márk evangelista napján szokásos buzaszentelés hétfőn reggel ezrekre menő néptömeg részvétele mellett ment végbe. Az egyházi ünnepély a szt. Terezia templomban szent misével kezdődött. Mise után megindult a körmenet a palicsi

is belevéste. 1788-ban már mint főhadnagy vett részt a török háboruban, 1793—95-ben Németalföldön és a Rajna mellékén tüntette ki magát. Nemsokára Beaulieu tábornagy adjutánsa lett s az olasz hadjáratban mutatta jeles tehetségét, úgy hogy már 1796-ban őrnagy lett. 1799-ben mint Melas tábornok hadsegéde zsenialis intézkedései és bátorsága által magára vonta a fővezér figyelmét és a Trebbia partján és Novinál vívott csaták után ezredessé lépett elő. Marengónál is kitüntetve magát, az „Albert herceg“ vértesezred parancsnokságával bizatott meg, mely ezred élén a hohlenlindi csatában szétugrasztotta a francia gárdagránátosokat. A békekötés után Sopronban állomásozott.

1805-ben ismét Olaszországban hadakozott s mint vezérőrnagy a Davidovits-hadtest egyik qandárát vezényelte. 1809-ben mint altábornagy harcolt a wagrami csatában. Az osztrákok visszavonulásánál a hátvédet vezényelve, visszazoritotta az üldöző francia hadsereget. 1813-ban vezérkari főnök és a Hofkriegsrath elnöke lett. Később Kulmna, a lipcei nagy csatában és La Rothiere-nál kiváló sikerrel működött Schwarzenberg tábornagy oldala mellett és a lipcei győzelem nagyrészt az ő lángszének köszönhető.

A háboru után visszakerült Sopronba, hol egy lovashadosztályt vezényelt. 1821-től 29-ig Budán Ferdinánd főherceg (a későbbi V. Ferdinánd király) adlátusa volt s a magyar fővárosban nagy kedveltségnek örvendett. Rövid ideig Olmüc várparancsnoka volt, a 30-as évek elején pedig Primont báró helyébe az olaszországi hadsereg (105.000 ember) parancsnokává nevezték ki. 1836-ban tábornagy lett.

Az 1848-iki forradalom kitörését erőszakkal meg akarta fojtani, de öt napi utcai harc után kénytelen volt 15.000 emberével Veronába visszavonulni, hol is Mantua és Verona helyőrségét magához vonva, hadseregét 15.000 emberrel szaporította. Károly Albert király tétlenségét felhasználva, kirohant Veronából és Santa Lucianál szétverte a szárdokat és átkelve a Mincion, bevette a curtatonei sáncokat. A fegyverszünet után Somma Compagna, Custozza és Voltánál újból megverte az olasz királyt, ki augusztus 4-én és 5-én Milano falai alatt még egyszer fölvette a harcot, de újból legyőzött, mi által az osztrák hegemonia Felső-Olaszországban ismét helyreállott. Velence eleste végleg döntött a lombard-velencei királyság sorsa

felett, Radetzky ezentul haláláig az olasz tartományok teljhatalmu kormányzója és katonai parancsnoka maradt.

Már 1801-ben a Mária-Terezia rend lovagja lett; később majdnem valamennyi ország katonai érdemeivel díszített fel. A neumarkti, rzdiki és thurni uradalmak tulajdonosa volt. 1798-ban Strassoldo Grafenberg Franciska grófnőt vette nőül, ki 1854-ben Veronában hunyt el. Az agg hős 1857-ben lépett nyugdíjba, miután 70 évet töltött tényleges szolgálatban. 1858 január 5-én halt meg a milanoi Villa Realében, tetemei Wetzdorfban nyugszanak a Parkfrieder-mauzoleumban. Őt fia és egy leánygyermeke volt. Köztük négyen korán haltak el, az ötödik: Tivadar gróf 1878-ban mint tábornok halt meg; a tábornagy leánya: Friderika grófnő 1838-ban Wenckheim Károly grófnak, a marsall egykori hadsegédének nyújtotta kezét. (Ebből a házasságból született gróf Wenckheim Frigyes országos képviselő.)

Szülföldjének fővárosában, Prágában, már évek óta nagyszerű emlékszóbor hirdeti a hadverő hős dicsőségét.

uton fekvő szántóföldekre s ott a minden szentek létániájának eléneklése után megtörtént a buzaszentelés a szokásos egyházi fohászok közt, melyek a földgyümölcseinek megáldására vonatkoztak. Az egyházi szertartások végeztével a körmenet visszament a templomba s ezzel a szép és magasztos egyházi ünnep véget ért.

— **Szerb színészet.** A szerb színészet előadásainak műsora a következőleg állapotott meg: Ma csütörtökön ápril 28-án «Aleksandra» dráma 5 felvonásban Voss-tól (a Burg színház műsor darabja.) Az előre hirdetett «Vas ember» Csiky drámájának előadása későbbre halasztott, de minden esetre elő fog adatni. Szombaton ápril 30-án színre kerül: Szigligeti Ede népszínműve a «Stricke» Teodoszijevis Zorka urhölgy a belgrádi kir. színház énekesnője és Deszkásev István — általunk jól ismert — opera énekes vendég felléptével. Vasárnap pedig a «Vöröshaju» Toth Ede ismert népszínműve szintén Teodoszijevis Zorka urhölgy felléptével. Megjegyzendő, hogy ez utóbbi két terméket még eddig szerb előadásban nem láttuk, s mint értesülünk a szerb társulat e két darabot főleg pedig a «Vöröshaju»-t igen ügyesen adja elő. Felhívjuk ezúttal a magyar közönség figyelmét a két vendég fellépte miatt élvezetesnek ígérkező mindkét előadásra, főleg pedig az okból, mert a «Vöröshaju» népszínműben előforduló magyar dalokat eredeti dallamukban, de szerb szöveggel fogjuk hallani. Az előbbi években szerb előadásban bemutatott magyar népszínművek a szerb népeletre travesztálva lettek, de a «Vöröshaju»-val igen helyes kivételt tettek, nevezetesen az által, hogy a szereplő magyar alakokat (typusokat) és dalokat meghagyták a maguk eredetiségében, s ez által bemutatva a magyar népeletet nem vetköztették ki a darabot eredetiségéből, a melyben a műnek legfőbb hatása fekszik. Deszkásev István csak egyszer (és pedig szombaton) fog fellépni.

— **A zentai felsőhegyi plébánosi állásra** a kalocsai érsek első helyre: Kanyó János szabadkai (szent. Teréz-egyházi), második helyre: Witt Ignác o-kanizsai, harmadik helyre: Cziráky Zsigmond zentai káplánt jelölte ki. Választási határnapul Boromisza János polgármester május hó 2-ik napját tűzte ki.

— **A bajai főgimnázium új épületet kap.** A közoktatásügyi miniszter elrendelte az előmunkálatokat s az építkezés már f. év június hó folyamán kezdetét veszi. A város egyszerűsmind utasított, hogy ama 10.000 frtot, melyet az építkezés céljaira följánlott, legközelebb fizesse be a bajai kir. adóhivatalba.

— **Téves állítás** A főváros hírlapjai azt irták a Bazilika számára öntött «Szent-György» harangjáról, hogy az a legnagyobb az egész országban. Ez egyszerűen téves állítás, mert a debreceni «Rákóczy» harang 97 mázsa, a «Szent-György» pedig csak 75, s így a «Rákóczy» nála nagyobb.

— **A zsidó valás recepcioja.** A vallás- és közoktatásügyminiszterium költségvetésének tárgyalása alkalmával — mint halljuk — a zsidó vallás recepciójának kérdése is föl fog vettetni, illetőleg bevonatni a kilátásba helyeztet egyház-politikai vitába. Minden jell arra mutat, hogy ez a vita lesz a most folyó költségvetési tárgyalásnak legérdekesebb mozzanata.

— **Ó-Becse** városi képviselő testülete az árvamegyei inségesek részére 100 frt segélyt szavazott meg, s egyúttal elhatározta, hogy egy második gyógytár felállítására kérelmeztesék a felsőbb hatóságoknál. A m. kir. belügyminiszterium által helyben hagyólag rendszerezett harmadik orvosi állásra pedig a pályázatot meghirdette. A pályázati határidő f. év május hó 10-én jár le. Fizetés: 600 frt.

— **Egy ékszer bolt kirablása.** Schossberger Fülöp újvidéki ékszerésznek a főtéren levő

üzletébe péntekről szombatra következő éjjel betörtök s a könnyen hozzáférhető nyitott szekrényből körülbelül 10.000 forint értékű ékszereket — legnagyobb részt karperecek és gyűrűk — elraboltak. A tettes az udvar felőli ablakon jött be, ennek vas rácszatát néhány téglá kiemelése után felfeszítve s a boltba gyerlyát gyujtva, úgy látszik nagy sietséggel dolgozott, mert a nyitott szekrényből csak is annyit vitt el, a mennyit hamarosan összelábolhatott, a bezárt faszekrényt és szintén elzárt vas fiókokat teljesen érintetlenül hagyta. A rendőrség a színhelyi szemle és a kihallgatás után rögtön a legmesszebbmenő nyomozásokat indította meg.

— **Gondos csomagolást igénylő** árukra vonatkozólag a kereskedelemügyi miniszter egy rendeletet adott, melyben meghatározza a csomagolás módját. A rend. főbb pontjai: A folyadékknál arra kell vigyázni, hogy az egyes palackok a lédán belül oly szorosan legyenek elhelyezve, hogy ne mozoghasanak. Gyümölcsöt papírfoszalványok közzé, virágokat pedig vatta közzé kell rakni. Vajat és zsiradékot vízhatlanul kell csomagolni. Friss húst kosarakban és zsákokban is lehet szállítani, de a húsdarabokat a zsákon belül borecettel áztatott vászonba kel burkolni. Tojást szecska vagy polyva közzé téve, erősebb lédákba kell helyezni. Ékszerek és drágaságokat tokban elhelyezve, azonkívül vászonnal körülburkolt erős fadobozba kell csomagolni. Értékes tárgyakat tartalmazó csomagok pecsételésere kizárólag jó minőségű erős finom pecsétviaszt és vésett pecsétnyomót kell használni.

— **Halálozás.** Dr. Schuller Simon zombori ügyvéd a mult héten, 48 éves korában elhunyt. Temetése f. hó 24-én, vasárnap d. e. 10 óra-
kor ment végbe. A zombori kaszinó-egyleti dalárda, melynek dr. Schuller Simon alapító tagja volt, zászlójával testületileg jelent meg a temetésen és a halottas háznál Seyler Károly «Jaj de bús ez a ravatal» kezdetű gyász-kardalát énekelte. Számos koszorut helyeztek az elhunyt ravatalára; a többek közt szép koszorut küldött a zombori ügyvédi kar is.

— **Egy híres csendőr halála.** Klemm Jusztin m. kir. csendőrszázados, a Ráday-korszak retteget csendbiztosa, f. hó 25-én hétfőn, d. u. Zomborban váratlanul meghalt. Az alföldi és bánági gonosztevőket senki sem tudta úgy féken tartani, mint ez a fáradhatatlan vaskezű ember. Mint katona vitézül harcolt Königrétnél s a csata tűzében megmentette Károly Lajos főherceg életét.

— **Betöréses lopás.** Mácskovics Antal föld-birtokos 4-ik körű lakházába kedden éjjel ismeretlen tettesek betörtök s többrendbeli ágy és ruha neműt elvittek. A tettesek a szobába aként hatoltak be, hogy miután az utcára nyíló ablak egyik sarokvasát kihuzták és a külső ablakot kiemelték a belső ablak tábláját sárral bekenve betörték s így kinyitva ezen keresztül vitték el a tárgyakat. — Szép éjjeli örködés lehet ott a negyedik körben is!

— **A m. kir. államvasutak** üzletvezetőség új beosztása. F. év május 1-vel a m. kir. államvasutak igazgatósága kezelésében levő magán- és helyi érdekű vasutak és vonalakon új üzletvezetőségi és ezeknek alárendelt forgalmi főnökségi beosztás lép életbe és pedig: A magy. kir. államvasutak budapest-déli üzletvezetősége, székhelye Budapest, vonalai: kizárólag Budapest-Ferencváros-Zimony-Belgrád, Kiskőrös-Kalocsa, Szabadka-Baja, India-Mitrovicza, Ruma-Vrdnik, kizárólag Szeged-Szabadka-Eszék, kizárólag Villány-Dálya-Brod-

Bosznabrod, Borovo-Vukovar, Vinkoveze-Mitrovicza, Vinkoveze-Gunja-Breska, Vrpolje-Samacz. Bácsbodrog vármegyei helyi érdekű vasut. — Hát a budapest-déli üzletvezetőség területén kilátásba kelyezett «magy. kir. államvasutak szabadkai forgalmi főnöksége» hol késik??

— **Ujdonságok az állatkertben.** Az állatkertbe a napokban érkezett meg a második állatszallítmány érdekes és értékes állatokkal. Ebben a szállítmányban vannak olyan állatok, melyek élve még Budapesten nem voltak láthatók, s általában csak igen ritka esetben jönnek elő fogságban. Ilyen például a brazilai hangyászó állat és a nem kevésbé érdekes oroszán-fóka egy óriási példánya. Az állatkert jelenleg nemcsak nagy emlősök, de a legritkább fajú és érdekes madarakkal is gazdagon el van látva. A két utolsó állatszallítmány vételára 8400 forint volt. Lapunk azon t. olvasóinak, a kik a fővárosba rándulnak ajánljuk ezen igen érdekes állatgyűjtemény megtekintését az állatkertben.

— **A kártyajáték 500 éves jubileuma.** Az idén 500 éve annak hogy Olaszországban feltalálták a kártyát. Kezdetben nem volt az a hivatása, hogy a mai értelemben véve játszának vele, hanem valami kabbalisztikus kártyavetésre használták, mint mai nap is a kártyavető cigányasszonyok. A legelső kártya a tarok. Mindegyik lapnak más jelentősége volt. A pagát volt az ember s az egész kabbalisztikus jóvendülés azon alapult, hogy a pagátot az elébe tornyosuló veszélyeken keresztül a játszma végeig meg kellett tartani. Ha ez sikerült, akkor az illető, a kinek szerencsét jósoltak, szerencsére számíthatott, ha pedig a pagátot elfogták, akkor az szerencsétlenséget jelentett. A többi játék és kártya faj a tarokból származott.

— **Államadósság.** Ha Európa minden országa egyszerre ki akarná fizetni adósságát és a törlesztést lélekszám után vetné ki az országra, akkor minden egyes emberre a mi pénzünk szerint a következő teher esnék: Svajczban 4. frt. 14 kr. Németországban 14 frt. 18. kr. Svédországban 29 frt. 59. kr. Törökországban 32 frt. 30. Oroszországban 46 frt. 3 kr. Oláhországban 52 frt 36 kr. Dániában 54 frt. Szerbiában 56 frt. Olaszországban 109 frt. 6 kr. Görögországban 113 frt 6 kr; Ausztria-Magyarországban 160 frt. Belgiumban 166 frt. 68 kr. Hollandiában 186 frt. 96 kr. Angliában 196 frt. 68 kr. Portugáliában 259 frt. Franciaországban 333 frt. 88 kr.

Felelős szerkesztő: STOCZEK KÁROLY.

Pályázati hirdetés.

A nagyméltóságú m. kir. honvédelmi ministeriumnak f. évi 12820/XIV. sz. a. kelt magas rendelete szerint a m. kir. honvédségi Ludovica-Akadémiába a tényleges állománybeli tisztképző tanfolyamra e város törvényhatósága a folyó évben betöltendő magán alapítványi helyekből két helyre nézve a bemutatási jogot hivatva van gyakorolni, emélfogva felhivatnak mindazon ifjak, kik magukat a fentebb említett m. kir. honvédségi Ludovica-Akadémiába az 1892/1893-iki iskolai évre a tényleges állománybeli tisztképző tanfolyamra felvétetni óhajtanak a mellékleteivel együtt szabályszerű bélyegzett folyamodványukat e város tanácsához folyó évi május hó 5-ig benyújtják, mert később érkezett folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

A folyamodványhoz következő melléletek csatolandók:

A) A pályázó magyar állampolgár minősítvényéről a hatósági fő- a vagy a járási tisztviselő által kiadott bizonyítvány;

b) a pályázó testi alkalmas voltáról, vagyis életkorának megfelelő testi fejlődöttségéről valame y honvéd, vagy közöshadseregbeli tetteges szolgálatban levő orvostudor által szabályszerűleg kiállított orvosi lelet;

c) a szabályszerű életkort igazoló keresztlevél, vagy születési bizonyítvány. Pá-

lyázók életkora a már betöltött 14-ik évtől kezdve a még benem fejezett 16-ig évig terjedhet, hogy a növendékek az akadémiából való kilépés és a honvédséghez való beosztás illetőleg felavatás idejére 18-ik évüket betöltésük, azonban 20 évesek még ne legyenek.

Az életkor megállapítására nézve az iskolai év kezdete az az október hó 1-je mérvadó;

d) ajánlatos erkölcsi magaviseletről szóló külön bizonyítvány azon esetben, ha pályázó erkölcsi minőségét az iskolai bizonyítványban nem foglaltatnék;

e) valamely gymnasium, reálgymnasium, reáliskola, vagy az említettekkel egyenjogúsított egyéb tanintézet négy osztályának legalább is jó eredménnyel lett elvégzését, vagyis a megkívántató előismereteket igazoló bizonyítvány.

A felvételi felvételekre, a felvételi vizsgára s egyebekre vonatkozó részletesebb adatok a városi főjegyzői hivatalban a pályázati hatánapig a délelőtti hivatalos órákban bármely nap délelőtt 1 — 12 óráig megszerezhetők.

Szabadkán, 1892. évi április hó 22-én.

Mamusich Lázár,
polgármester.

88. sz./6002. 892.

Pályázat.

Szabadka sz. kir. város törvényhatóságánál üresedésben levő és szabályszerű nyugdíj jogosultsággal kapcsolatos oszt. ért. 600 frt fizetéssel s szabadlakással javadalmazott vágóhídi állatorvosi, — egyenként 300 frt fizetéssel s szabadlakással javadalmazott három I. oszt. vámpénztárnoki, s végül 120 frt fizetéssel ellátott toronyórási állomás betöltése végett 1892. évi május hó 5-ig ezennel nyilvános pályázat nyitattik, felhivatnak ennél fogva mindazok, kik ezen állásokat elnyerni óhajtják, hogy folyamodványukat végzett tanulmányaikról és eddigi alkalmazásukról szóló bizonyítványaikkal felszerelten a fentebb kitett hatánapig méltóságos Kállay Albert urhoz czimezve Szabadka sz. kir. város tanácsánál nyujtsák be. — Megjegyzetik, hogy a vámpénztárnokok biztosítékul évi fizetésük felét tartoznak letenni.

Kelt Szabadkán, 1892. évi április hó 25.

Mamusich Lázár,
polgármester.

A „MAGYAR ASZFALT RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG”

saját bányái: F.-DERNÁN (Bihar m.)

Iroda Budapest, VI. Andrászi-ut 30. sz.

elvállalja: új építkezéseknél az alapfalaknak nedvesség-elkülönítő aszfaltréteggel befedését; járdák, udvarok, kapubejáratok, folyosók, konyhák, mészárszékek, vágóhidak, magtárak, raktárak, istállók, terraszok kerti utak, sétányok, szeszyárak, ipartelepek, gyárhelyiségek, műhelyek, tantermek, utcai-átjárók, kocsitak, tekepályák, bérkocsi-állomáshelyek stb. stb. természetes, legjobb

aszfalttal burkolását

továbbá eszközi; nedves falak lakások, boltok, raktárak stb. gyökeres szárazzátételét — jótálás mellett — legolcsóbb áron.

Felvilágosítás készséggel adatik s nagyobb munkák vidéken is elvállaltatnak — anyag utasításra vidékre is szállítatik.

A „Magyar aszfalt részvény-társaság” bányatermékei a brüsszeli nemzetközi kiállításon a legnagyobb kitüntetésben (díszoklevél) részesültek.

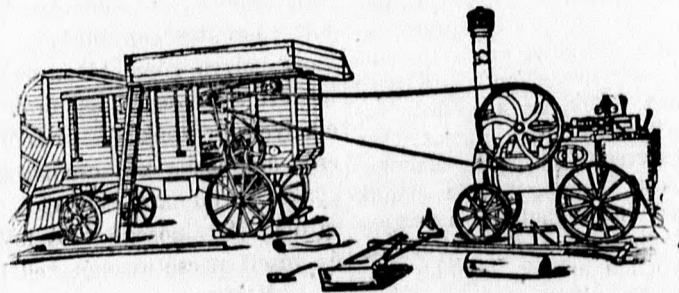
Szabadkán: KARSAL BERTALAN ur ad bővebb felvilágosítást.

És ugyancsak ő nála szerezhetők be azon — kitűnő minőségű — cement csövek, melyek az utcák csatornázása folytán az egyes házakból a főcsatornába lesznek bevezetendők.

Első magyar gazdasági gépgyár

részvény-társulat

BUDAPESTEN. Gyártelep: külső váci-ut 7. szám.

Ajánl hazai gyártmányu

gőzcséplő készleteket

valamint mindennemű

GAZDASÁGI GÉPEKET

és talajmivelő eszközöket, különösen úgy könnyű, mint kötött talajhoz alkalmas legújabb rendszerű

sorvető gépeket.

7-10

Árjegyzékek kívánatra készséggel küldetnek.

Artalmas anyagoktól teljesen ment forrás viz és vegytiszta folyékony szénsavval készült SZIK (SZÓDA) VIZ

Vermes Lajos tornatanár és atletikai idomító-intézet tulajd.

szikviz gyárából

SZABADKÁN,

szegedi szőlőkben a „Mária Terézia” torrásnál.

A szikviznek ezen legújabb gyártási módja az ipar terén a legfontosabb vívmányok egyikének tekinthető, minthogy csakis ezen gyártási mód nyujt kellő biztosítékot a n. é. fogyasztó közönségnek egy minden tekintetben kifogástalan, vegytiszta, minden idegen káros anyagtól ment szikvizet élvezhetni.

E kitűnő és legszénsavdusabb savanyu viz a bort mindenkor csak javítja, az emésztést nagyban elősegíti, gyomor- és bélhurtnál, undor, hányinger vagy hányás ellen, nemkülönben lázas állapotoknál fellépő szomjúság csillapítására orvosilag rendeltetik.

Vegyileg megvizsgáltatott dr. Wagner Jenő és Emil vegyészeti gyárában valamint dr. Mandler Henrik állami vizsg. techn. vegyész által Budapesten.

16.000 üveg áll a n. érd. közönség rendelkezésére és kívánatra házhoz is szállítatik.

A legnagyobb mennyiségben friss töltést vagononként küldhetünk vidékre is.

Számtalan elismerő levelekkel és okmányokkal rendelkezünk úgy magánosok, mint egyesületek részéről, különösen a torna- s atletikai egyesületek ajánlják tagjaiknak tisztán csak cukorral vagy kevés borral az idomítás (trainings) alatt.

15-24